Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 13 март 1974 йил, чоршанба ✦ № 60 (15.840) ✦ Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ГРУЗИЯ ССР РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ

ПИЦУНДА (Грузия ССР), 11 март. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг раиси Г. С. Дзоценидзе, республика Министрлар Советининг Раиси Г. Д. Жавахишвили билан учрашди.

Учрашувда ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико қатнашди.

Ўртоқ Э. А. Шеварднадзе республикада бўлиб ўтган партия конференциялари тўғрисида ахборот берди. Конференцияларда коммунистлар КПСС Марказий Комитети амалга ошираётган ички ва ташқи сиёсатни қизғин маъқулладилар. Грузиянинг партия ва совет ташкилотлари, деди ўртоқ Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини бажариш учун республика коммунистларини, барча меҳнаткашларини сафарбар этишни ўзларининг энг муҳим вазифалари деб билади. Грузия ишчилари, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига қилган Мурожаатига, партия Марказий Комитетининг Грузия халқ хўжалигини янада ривожлантириш масалаларига эътибор бериб келаётганлигига жавобан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилдилар ва беш йилликнинг белгиловчи йили топшириқларини бажаришга республиканинг муносиб ҳисса қўшишини таъминлаш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев халқ хўжалик планларини ва социалистик мажбуриятларни бажаришда Грузия ССР меҳнаткашларининг эришган муваффақиятларини уқтириб ўтди. У республика олдида турган навбатдаги вазифаларга тўхталиб, саноатда ва қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини ошириш учун ҳали мавжуд резервлардан фойдаланиш йўлида янада қатъият билан иш олиб бориш зарурлигини таъкидлади.

ФРАНЦИЯ ПРЕЗИДЕНТИ ЖОРЖ ПОМПИДУНИНГ КЕЛИШИ

СОЧИ, 12 март. (ТАСС махсус мухбирлари). Франция Республикасининг Президенти Жорж Помпиду Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев билан учрашгани бугун бу ерга келди.

Франция ва СССРнинг Давлат байроқлари билан безатилган аэродромда Президентни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Г. С. Дзоценидзе, Грузия ССР Министрлар Советининг Раиси Г. Д. Жавахишвили, Совет Иттифоқининг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров ва А. И. Блатов, КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари С. Ф. Медунов, Грузия Компартияси Абхазия область комитетининг биринчи секретари В. О. Кобахия, Краснодар ўлка ижроия комитетининг раиси Г. П. Разумовский, Абхазия АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Б. В. Шинкуба, Абхазия Министрлар Советининг Раиси Ш. М. Татарашвили, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Ю. В. Дубинин, СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлимининг мудири Д. С. Никифоров ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Франциянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Жак Вимон, совет ва чет эл матбуотининг вакиллари бор эди.

Болалар Л. И. Брежнев билан Ж. Помпидуга гул тутишди.

Франция ташқи ишлар министри Мишель Жобер, республика Президенти маҳкамасининг бош секретари Эдуард Балладюр, ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Жоффруа де Курсель, бошқа расмий кишилар Франция Президенти билан бирга келдилар.

Л. И. Брежнев ва Ж. Помпиду «Адлер» аэропортидан Пицундага жўнаб кетдилар. Бу ерда суҳбатлар бўлиб ўтади.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛ ВАХТАСИДА

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИ МИНБАРИ

РЕЗЕРВЛАР — ТАЯНЧИМИЗ

Валентин МАМАЕВ,
Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводининг токари.

Бу воқеа кўп бўлган эмас. Мени механика цехи партия бюроси секретари Николай Тихонович Рябов кабинетига чақириб қолди. «Хўш, хизмат?» дедим, олдига кириб. У ёзув столидан аллақандай ҳужжатлардан бош кўтарди. Ўйчан турди-да, менга юзланди:

— Валентин Гаврилович, — деди босиқ оҳангда. — Биламан, ишчиларимиз ошиб-тошиб [illegible]. Ўз зиммангизга ошириган мажбурият олгансиз. Уни бажаришингиз ҳам бўлмайди, албатта. Ёнингизда иккита шогирдингиз ҳам бор. Уларга ҳунар ўргатишингиз лозим. Бунинг устига сизга яна бир масъулиятли вазифа юклашга тўғри келади. Сизга ишонганимиздан шундай қиляпмиз. Оғир бўлмасмикан-а?

— Қўлимдан келганча ҳаракат қиламан, Николай Тихонович. Айтаверинг, қандай вазифа экан?

— Уддасидан чиқишингизга ишончимиз комил. Маълумки, кўпчи участкадаги токарлар группаси нуқул орқада қоляпти. Мусобақада ҳам охирги ўринда. Маҳсулотларининг сифати ҳам талабга жавоб бермай қолди. Интизом бўшроқ. Сизнинг ёрдамингиз керак. Шу участка токарларига [illegible]. Фақат, ўз токарлик дастгоҳингиздан ажралмаган ҳолда, бўш вақтларингизда кўмаклашишингиз лозим.

Цех партия бюроси секретари кабинетидан чиқиб, ўз жойимга қайтиб келдим-у, ўйланиб қолдим. Топширилган вазифа жуда муҳим. Тайёрланаётган деталлар бўлажак машина ва ускуналар учун хизмат қилади. Машиналарнинг сифати, бақувват тайёрланиши кўп жиҳатдан деталларнинг бенуқсон бўлишига боғлиқ. [illegible] Шу участка токарлари группасига қандай ёрдам кўрсатиш мумкин? Смена иш соатларида зиммамдаги топшириқни 1,5-2 баравар бажариб, сменадан кейин қўшни участкага ёрдам бериш учун вақт ажратдим. Кунлар ўтди. Участка ишлаб чиқариш кўрсаткичлари аста-секин яхшилана борди. Токарлар мен айтган фикрларни, маслаҳатларни жон-дилдан қабул қилишди. Мени худди ўз устозларидек кўришди. Чизган чизиғимдан чиқишмади. Турли баҳона ва сабаблар билан дастгоҳни ташлаб кетишга чек қўйилди. Орадан бир ой ўтмасданоқ участка токарлари коллективи цехимизда илғорлар сафидан ўрин олди. Шунда уларнинг мендан қанчалик миннатдор бўлганликларини билсангиз эди...

Уралдаги Свердловск шаҳридан Чирчиққа келганимга ҳам қарийб 10 йил бўляпти. Бу ердаги «Узбекхиммаш» заводининг механика цехида токарлик касбида ишлаётганимга эса олти йил тўлди. Ишчиларимиз мени «Ураллик машинасоз» деб ҳурмат қилишади. Коллективимиз жуда аҳил, иноқ, одамларимиз бир-бирларига жонкуяр, меҳрибон, устоз ва шогирд. Корхонада меҳнат қилаётганимдан буён ўндан зиёд ёш ишчиларга касб ўргатдим. Улар корхонамизнинг турли ишлаб чиқариш участкаларида ҳалол меҳнат қилишяпти. Ёшларга устоз бўлишяпти. Улар мени учратиб қолганларида эса, қўлларини кўксига қўйиб: «Бардаммисиз, устоз!» деб саломлашишади. Кўнглим кўтарилиб кетади. Ёнимда шогирдларим, жонкуяр дўстларим борлигидан бахтиёрман.

Қўлга киритилган муваффақиятларни бирма-бир санаш қийин. Аммо, инсон ниманики орзу қилса, интилса, баракали меҳнат қилса, касбини севса унга албатта етади. Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи — ҳал қилувчи йилида республикамиздаги кўпчилик меҳнатсевар ишчилар қатори мен ҳам ўз зиммамга олган юксак мажбуриятимни ошириб бажардим. Пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдим. Цехимиз коллективи пландан ташқари 12 та турбомашина, 350 минг сўмлик химия ускуналари ишлаб чиқаришга муваффақ бўлди. «ТВ-175-1,6» марқали турбовоздуховка машинамизга давлат Сифат белгиси берилди. 11 дан ортиқ рационализаторлик таклифлари жорий этилиб, меҳнат унумдорлиги анча оширилди. 9 дан ортиқ ишчиларимизга эса шахсий тамға билан деталь тайёрлаш ҳуқуқи берилди.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган ишчиларимиз ўз зиммаларига янада юксак мажбуриятлар қабул қилишди. Пландан ташқари 8 та турбомашина тайёрлаш, мамлакатимиздаги ишга тушириладиган объектлар қурилишлари учун 550 минг сўмлик химиявий ускуналар ишлаб чиқаришга аҳд қилишди. Шу жумладан мен ҳам ўз зиммамга оширилган мажбурият олдим. Унда тўққизинчи беш йилликнинг қолган икки йили ичида яна бир беш йиллик иш программасини уддалашни кўзда тутдим. Менинг бошлаб берган бу ҳаракатимга корхонамиздаги бошқа цех, ишлаб чиқариш участкалари ва бригадаларидаги кўплаб ишчилар ҳам қўшилиб, оширилган мажбуриятлар олишди.

Цехимиз коллективи январь ойи планини ортиғи билан адо этди. Планга қўшимча битта турбомашина ва 5 минг сўмлик химиявий ускуналар тайёрланди. Февраль ойида қўлга киритган муваффақиятларимиз бундан ҳам зиёд бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари ишлаб чиқариш илғорларининг тўққизинчи беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажариш юзасидан бошлаган ташаббусларини маъқуллади. Унда республикамизнинг бир группа илғор ишчиларининг социалистик мусобақага қатнашиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, топшириқларни барвақт бажариш резервларини излаб топаётганликлари тилга олинган. Бу қарор, биз, ишчиларга янада баракали меҳнат қилиш, резерв ва имкониятларни ишга солиш, меҳнат унумдорлигини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини тағин ҳам оширишда катта илҳом ва куч-қувват бахш этмоқда.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг илғор йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраева белгиловчи йилда ўз зиммасига янги мажбуриятлар олиб ишламоқда. Яқинда у ишлаётган дастгоҳларга ипнинг чидамлилик даражасини оширувчи янги асбоблар ўрнатилди. Моҳир йигирувчи янги асбобли дастгоҳларда баракали меҳнат қиляпти. Суратда: пешқадам йигирувчи Б. Жўраева.

А. Горокрик фотоси, (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ КАДРЛАРИНИНГ ЎҚИШИ

12 мартда Тошкентда шаҳар ва район партия комитетлари биринчи секретарларининг семинари иш бошлади. Семинарни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирган.

Семинарни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди.

Семинарнинг биринчи кунида унинг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. Камолов, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, А. А. Хўжаев, шунингдек область партия комитетларининг биринчи, иккинчи секретарлари ва қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи секретарлари, область ижроия комитетларининг раислари иштирок этдилар.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг «КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми талаблари асосида шаҳар ва район партия комитетларининг иш услуби ва методларини такомиллаштириш тўғрисида»ги докладини тингладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов «Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советларининг фаолиятини янада активлаштириш ва яхшилаш» тўғрисида, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев «Халқ хўжалигини бошқариш ва планлаштиришни такомиллаштиришнинг актуал масалалари» ҳақида, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов «Шаҳар ва район партия комитетларининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасидаги вазифалари» тўғрисида ҳам доклад қилдилар.

Шу куни район ва шаҳар партия комитетларининг биринчи секретарлари ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар: Қўрғонтепа район партия комитетининг биринчи секретари А. Исмоилов — район партия комитети ўрта бўғин кадрларини мустаҳкамлаш соҳасида олиб бораётган иши тўғрисида; Навоий шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. П. Шендрик — шаҳар партия ташкилотида партия қарорларининг ижроси устидан контролни ташкил қилиш ҳақида; Дўстлик район партия комитетининг биринчи секретари Р. Ҳасанов — социалистик мусобақага раҳбарлик практикаси тўғрисида; Урганч шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Л. Асқарова — меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда меҳнат коллективининг ролини кучайтириш ҳақида; Фарғона область, Киров район партия комитетининг биринчи секретари У. Бегматов — инженер-техник ходимлар ва мутахассисларнинг ижодий ташаббуси ва активлигини ривожлантириш юзасидан район партия комитетининг олиб бораётган иши тўғрисида; Тошкент шаҳар, Ленин район партия комитетининг биринчи секретари И. И. Федоринов — ишлаб чиқариш илғорларини моддий ва маънавий рағбатлантириш практикаси ҳақида ахборот бердилар.

Семинар ўз ишини давом эттиради. (ЎзТАГ).

ЛЕКТОРЛАРНИНГ СЕМИНАР-КЕНГАШИ

12 мартда Москвада партия комитетлари лекторларининг ҳозирги шароитда лекция пропагандасининг вазифаларига бағишланган Бутуниттифоқ семинар-кенгаши иш бошлади.

Семинар ишида область, ўлка партия комитетлари ва иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари пропаганда ва агитация бўлимларининг лекторлар группаси раҳбарлари ва лекторлари, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти сиёсий бошқармаларининг лекторлари, Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг активлари иштирок этмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих «Саноат ва капитал қурилишни ривожлантиришнинг баъзи масалалари тўғрисида» доклад қилди. СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов СССР ташқи иқтисодий алоқаларининг аҳволи ва бу алоқаларни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида, академик Н. Н. Иноземцев ҳозирги замон капитализми экономикаси ва сиёсатидаги янги тенденциялар ҳақида ахборот бердилар.

Семинар ўз ишини давом эттиради. (ТАСС).

КОЛХОЗЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон республика колхозлар кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда республика колхозларининг 1973 йилги ишлаб чиқариш-хўжалик фаолияти якунланди, қишлоқ меҳнатчиларининг беш йиллик тўртинчи йилига мўлжалланган социалистик мажбуриятларини бажаришга доир вазифалари муҳокама қилинди.

Мажлисда механизатор кадрлар тайёрлашни яхшилаш, уларнинг хўжаликларда мустаҳкам ўрнашиб қолиши учун зарур шарт-шароитларни яратиш масалалари ҳам кўриб чиқилди. Кенгаш Ўзбекистон ССР колхозчилари социал страхованиеси марказлаштирилган фондининг 1974 йилги умумий сметасини тасдиқлади, колхоз бригада кенгашининг намунавий низоми лойиҳасини қабул қилди. Колхозлар ишлаб чиқариш бўлинмаларининг мутахассисларини, раҳбарларини аттестациядан ўтказиш практикасини жорий этиш тадбирларининг муҳимлигини ҳисобга олиб, кенгаш шу тадбирларни республика хўжаликларида шу йилдан бошлаб ўтказишни мақбул деб топди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти «КПСС аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштириш» деган ном билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқлари ва докладлари тўпламини ўзбек тилида нашр этди.

Қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллиги муносабати билан тайёрланган бу тўпламга ўртоқ Л. И. Брежневнинг партиянинг қишлоқдаги сиёсатига, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалаларига бағишлаб сўзлаган, 1954 йилдан 1973 йилгача ўтган даврга тааллуқли докладлари ва нутқлари киритилган.

(ЎзТАГ).

УЛКАН ОДИМЛАР

Россия Федерациясининг меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик тўртинчи йилини меҳнатда янги зафарлар билан нишонлаш тўғрисидаги даъватга жавобан юксак социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар.

Саноат ходимлари маҳсулотни реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилигини ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган планни муддатидан аввал бажаришга, қўшимча равишда камида 2,5 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор бердилар. Меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган йиллик топшириқни ортиғи билан бажариб, шу йўл билан ишлаб чиқаришни умуман оширишнинг камида 86 процентини таъминлашга қарор қилинди. Маҳсулот таннархини камайтириш тадбирларини амалга ошириш ва йиллик фойда олиш планини 260 миллион сўмлик миқдорида ошириб бажариш белгиланди.

Йиллик пландан ташқари Россия меҳнаткашлари 304 минг тонна чўян, 363 минг тонна пўлат, 271 минг тонна қора металлар прокати, 33 минг тонна пўлат қувурлар, 333 минг тонна минерал ўғит, 10 минг тонна синтетик каучук, 127 минг тонна цемент, 28 минг тонна қоғоз ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. Топшириққа қўшимча равишда 8 миллион тонна кўмир, 2,7 миллион тонна нефть, 2,8 миллиард куб метр газ қазиб олинади, 8500 та автомобиль, 800 мингта подшипник, 200 та мокисиз тўқув станоги, 300 та электрон-ҳисоблаш «Электроника» машинаси ишлаб чиқарилади. Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ва пландан ташқари камида 600 миллион сўмлик истеъмол моллари ишлаб чиқаришга қарор берилди, йиллик топшириққа қўшимча равишда қишлоқ хўжалигига икки миллион сўмлик запас қисмлар етказиб берилади.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнатчилари 1974 йилда дон етиштиришни 130 миллион тоннага етказиш ва давлатга 51 миллион тонна ғалла, камида 10 миллион тонна картошка, 6,4 миллион тонна сабзавот сотиш мажбуриятини олдилар. Ялпи қанд лавлаги ҳосили 32 миллион тоннага, қанд лавлагини харид қилиш 30 миллион тоннага етказилади. 3,7 миллион тонна кунгабоқар уруғи йиғиштириб олиниб, шундан 3,1 миллион тоннаси давлатга сотилади. Давлатга чорва ва парранда сотишни 8,3 миллион тоннага, сут сотишни 30,5 миллион тоннага, тухум сотишни 17,5 миллиард донага, жун сотишни 234 минг тоннага етказиш белгиланди.

Қурувчилар пудрат ишлари йиллик планини муддатидан аввал, 30 декабргача бажариш, меҳнат унумдорлигини 6,6 процент оширишга, қурилиш-монтаж ишлари таннархини янада камайтиришга эришиш мажбуриятини олдилар.

Республика темир йўл транспорти, граждан авиацияси, савдо, маиший хизмат, халқ маорифи, олий мактаб, маданият ва соғлиқни сақлаш ходимлари юксак марраларни белгиладилар.

Россия Федерациясининг меҳнаткашлари 1974 йил планини муддатидан аввал бажариш учун бутун кучларини сарф қиладилар ҳамда Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, совет кишиларининг турмушини янада яхшилаш юзасидан КПСС XXIV съезди белгилаб берган программани амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

(ТАСС).

ИККИ ҚИТЪА ЭКРАНИ

Москвада матбуот конференцияси

Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивали Тошкент-74

Шу йил 20 майдан 30 майгача Ўзбекистон пойтахтида «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» деган шиор остида Осиё ва Африка мамлакатларининг учинчи халқаро кинофестивали бўлади. 11 мартда Москвада ҳар иккала қитъа кино санъатининг бўлажак кўригига бағишлаб совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказилди.

Кинофестиваль ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Тошкентда бундан илгари бўлиб ўтган кино анжуманлари қолдирган таассурот бу галги фестиваль ҳам янада мароқли ва кенг миқёсда ўтказилади деб ишонч туғдиришини таъкидлади. У бундан икки йил муқаддам фестиваль экранларида 40 мамлакатдан юздан ортиқ тўла метражли ва қисқа метражли фильмлар кўрсатилганлигини эслатиб ўтди.

Ташкилот комитети бу гал Осиё ва Африка мамлакатлари кинематографчиларинигина эмас, шу билан бирга Латин Америкаси кинематографчиларини ҳам таклиф этди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига, ЮНЕСКОга ва бошқа халқаро ташкилотларга, кўпгина таниқли прогрессив экран усталарига ҳам таклифномалар юборилди.

Совет Иттифоқидан кинофестивалда Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон, Грузия студиялари, шунингдек Россия Федерацияси Осиё қисми студиялари қатнашади. Бир қанча иттифоқдош ва республика жамоат ташкилотлари фестиваль учун ўз мукофотларини таъсис этдилар. Меҳмонларга Ўзбекистон ССРнинг ҳозирги вақтда эришган муваффақиятлари билан, шунингдек Совет Шарқи республикаларининг тарихий ва маданий ёдгорликлари билан танишиш имкониятлари берилади. «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашда кино» деган мавзуда ижодий мунозара ўтказилади.

(ТАСС мухбири).

ТОШКЕНТдаги «Юлдуз» тикувчилик фирмасида республикамизнинг тўққиз ташаббускори чақириғига қўшилган беш йиллик пешқадамлари сафи кенгайиб боряпти. Суратда: коммунистик меҳнат зарбдорлари (чапдан) тикувчи М. Раҳимова, С. Тошпўлатова ва мастер Л. Панова тайёр маҳсулотни кўздан кечирмоқдалар.

Ж. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XII ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

ҒОЯВИЙ ТАРБИЯ ҚУРОЛИ

Ҳозир республикамизнинг барча олий ўқув юртларида 132 та ижтимоий фанлар кафедралари ишлаб турибди. Уларда 1369 ўқитувчи КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, марксча-ленинча фалсафа ва илмий коммунизм фанлари бўйича таълим-тарбия ва илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Ижтимоий фанлар соҳасида ишлаётган ўқитувчилар состави сон жиҳатдан йилдан-йилга яхшиланиб боряпти. Ҳозир ижтимоий фан ўқитувчиларининг 46,5 проценти илмий даража ва унвонга эга. Ижтимоий фанлар кафедраларида ишлаётган ўқитувчилар орасида 43 киши фан доктори ва 594 киши фан кандидати илмий даражасига эга.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XII пленумининг КПСС XXIV съездининг қарорлари асосида халқ маорифини янада такомиллаштириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги қарорида таъкидлаб ўтилганидек, ижтимоий фанлар соҳасидаги педагогик, илмий-тадқиқот, ғоявий-тарбиявий ишлар кейинги йилларда бирмунча яхшиланиб, уларнинг ғоявий-назарий савияси кўтарилиб боряпти. Шу билан бирга пленум қарорида бу борадаги баъзи камчиликлар ҳам кўрсатиб ўтилди. Жумладан, пленум қарорида шундай дейилади: **«Олий ўқув юртларида ижтимоий фанларга доир баъзи лекциялар ва семинарлар айрим ҳолларда ғоявий-назарий ва методика жиҳатидан паст даражада ўтказилмоқда».** Эришилган ютуқларга келганимизда Ўзбекистон Компартияси тарихига оид ва Компартиянинг республикада социализм ва коммунизм қурилишидаги сиёсий ва ташкилотчилик ролига доир бир қанча илмий-тадқиқот ишлари эълон қилинганлигини таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Бундан ташқари республикамизда актуал масалаларга бағишланган умумиттифоқ ва халқаро илмий анжуманлар тез-тез бўлиб турибди.

Олий ўқув юртлари профессор-ўқитувчиларининг бир нечта монография ва коллектив бўлиб ёзилган илмий ишлар тўплами эълон қилинди. Ижтимоий фанларга оид бир қатор дарслик ва қўлланмалар ўзбек тилига таржима қилинди. Оригинал дарслик ва қўлланмалар яратилди. Ҳозир таржимон-олимларнинг катта меҳнати туфайли китобхонлар ўзбек тилида В. И. Ленин асарларининг 42 томини, Карл Маркс «Капитал»ининг ҳар уччала томини, К. Маркс ва Ф. Энгельс «Танланган асарлар»ининг икки томини ўзбек тилида ўқимоқдалар.

Ижтимоий фанлар соҳасида ишлаётган олимларимизга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ижтимоий фанлар илмий-тадқиқот муассасалари, СССР Фанлар академияси ҳамда Москва, Ленинград ва бошқа қардош шаҳар олимлари катта ёрдам бермоқдалар. Республикамизда ижтимоий фанлар тараққиёти муваффақиятининг сирларидан бири ҳам ана шундадир. Пленум қарорида кўрсатиб ўтилганидек, олий мактаб ижтимоий фанлар кафедралари олдида жуда катта вазифалар турибди. Бу вазифаларнинг муваффақияти профессор-ўқитувчилар коллективининг изланувчанлик, катта тадқиқотчилик фаолиятига бевосита боғлиқдир.

Олий ўқув юртларида КПСС тарихи кафедралари коллективларининг 55 проценти илмий даражага эга. КПСС тарихи ўқитувчилари бу фанларни ўқитишни яхшилаш, юқори малакали илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш, студент-ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш билан бирга партия тарихи бўйича, Ўзбекистон Компартиясининг республика экономикаси, маданияти ва фанини ривожлантиришдаги ташкилотчилик ролига бағишланган қатор илмий-тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар. Бу масалага бағишланган тўплам ва монографиялар эълон қилдилар. КПСС тарихи кафедраси аъзолари турли республика, республикалараро, халқаро илмий анжуманларда фаол иштирок этдилар. Марксизм-ленинизм назариясини, КПСС тарихини, ленинча миллий сиёсат тантанасини меҳнаткашлар орасида тарғиб қилишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Коммунистик партия КПСС тарихи фанининг ўқитилишига алоҳида аҳамият бериб келмоқда. Чунки КПСС тарихини чуқур ўрганиш ижтимоий қонуниятларни илмий жиҳатдан тўғри тушунишга ёрдам беради, меҳнаткашларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашда асосий восита ҳисобланади. Бизнинг партиямиз социалистик жамиятни барпо қилиб, коммунистик тузумни қуришга биринчи бўлиб киришган. Бу жараён чуқур социал-иқтисодий, сиёсий ва маданий ўзгаришлар асосида рўй беради. Шунинг учун Ўзбекистон Компартияси тарихини чуқур ўрганиш ҳам назарий, ҳам амалий аҳамияти жиҳатидан характерлидир. КПСС ва Ўзбекистон Компартиясининг социализм ва коммунизм қурилиши даврларига доир тажрибаси, ғоявий кураш фаолияти, ўнг ва сўл оппортунистлар ҳамда буржуа миллатчилари билан кураши тарихи актуал масалалардан биридир. Партия қурилиши масалалари, меҳнаткашларни, айниқса ёшларни пролетар интернационализми ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш масалалари бўйича алоҳида илмий-тадқиқот ишлари олиб бориш зарур бўлади.

Партиямизнинг XXIV съезди, шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XII пленумининг халқ маорифи тўғрисидаги қарорлари ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига алоҳида аҳамият берди. Жумладан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XII пленуми қарорида **«...ёшларга идеологик таъсир ўтказишнинг ҳамма формалари ва воситаларидан кенг фойдаланилсин, ижтимоий фанларни, рус тили ва адабиётини ўқитиш сифати яхшилансин, ўқувчилар ва студент-ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш учун барча муаллимларнинг роли ва масъулияти оширилсин»**, — дейилган. Дарҳақиқат, бу масалалар асосий вазифалардан ҳисобланади. Кейинги йилларда ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида анча самарали ишлар қилинди. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги қошида студент-ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш илмий совети тузилган бўлиб, бу ерда кенг миқёсда катта тадбирлар амалга ошириляпти. Тошкент халқ хўжалиги институти КПСС тарихи кафедраси коллективи бир неча йиллардан буён меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масаласи бўйича самарали тадқиқот ишларини олиб бормоқда. Бу масалага бағишланиб, мазкур институтда кейинги йилларда икки марта республика илмий конференцияси ўтказилди. Ҳозирги вақтда «Студент-ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш» мавзуида илмий-методик анжуманни шу йилнинг май ойида ўтказиш учун иш олиб бориляпти. Анжуманга барча қардош республикалардан вакиллар таклиф этилади.

Фалсафа кафедралари ўқитувчилари марксча-ленинча фалсафа фанини ўқитишда ва бу соҳада илмий-тадқиқот ишлари олиб боришда маълум муваффақиятларга эришдилар. Файласуфларнинг муҳим масалаларга бағишланган бир қатор монография ва тўпламлари нашр этилди. Агар 1967 йилда фалсафа кафедраси ўқитувчиларининг 31 процентигина илмий даража ва унвонга эга бўлса, ҳозир улар 46 процентни ташкил этади.

Олий ўқув юртларига «Илмий атеизм асослари», «Марксча-ленинча эстетика асослари», «Марксча-ленинча этика асослари» курсларининг киритилиши студентларнинг марксча-ленинча дунёқарашини шакллантиришда муҳим роль ўйнамоқда. Кейинги йилларда марксча-ленинча фалсафанинг муҳим масалаларига бағишланган қатор илмий ишлар эълон қилинди.

Илмий коммунизм кафедралари ташкил этилганига оз вақт ўтган бўлишига қарамай маълум муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ҳозир республикада илмий коммунизм бўйича 202 киши иш олиб бормоқда. Улардан беш киши фан доктори, профессор, 76 киши фан кандидатидир.

Маълумки, КПСС XXIV съезди ҳозирги замонда ишчилар синфининг роли тобора ортаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтган эди. Шунинг учун ҳам олий ўқув юртларида олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларининг асосини ишчилар синфининг ролини ўрганиш масаласи ташкил этади. Коммунизмга ўтиш жараёнида турли синфлар ва социал гуруҳлар тараққиёти масаласи, бу тараққиётнинг илмий-техника революциясига таъсири масаласи муҳим проблемалардан ҳисобланади.

Совет халқи тараққиёти қонуниятлари, совет халқининг социал, сиёсий-ғоявий жиҳатдан ривожланиши масалалари ҳам илмий коммунизм соҳасида иш олиб бораётган олимларимиз олдида турган асосий вазифалардан.

Сиёсий иқтисод кафедралари кейинги йилларда ўз ишларини қайта кўриб чиқдилар, ўқув-методик, илмий ва сиёсий тарбиявий ишларда маълум муваффақиятларга эришдилар. Сиёсий иқтисод кафедраларида ишлаётган ходимларнинг 40 проценти илмий даража ва унвонга эга.

Коммунистик партия иқтисодчи олимлар олдига социалистик экономика масалаларини, хўжаликка раҳбарликнинг социалистик формалари проблемаларини ҳар томонлама ўрганиш вазифасини қўйган. Ўзбекистон иқтисодчи олимлари меҳнаткашлар турмушининг муттасил яхшиланиши ва бунинг аҳамияти, шаҳар билан қишлоқни, ишчи синфи билан колхозчи деҳқонларнинг яқинлашуви масалалари устида муваффақиятли иш олиб бормоқдалар. Бироқ, олимларимиз социалистик хўжалик механизмини янада такомиллаштириш асослари масаласи бўйича илмий-тадқиқот ишларини янада кучайтиришлари зарур.

Ижтимоий фанларнинг актуал проблемалари устида илмий-тадқиқот ишлари олиб бориш, Коммунистик партия ва давр талабини тўла қондира оладиган юқори илмий савияга эга бўлган асарлар яратиш, илмий ишларни ўқув-педагогик ва тарбия масалалари билан чамбарчас боғлаб, студент-ёшларни марксча-ленинча дунёқараш руҳида тарбиялаш каби ишлар ижтимоий фанлар кафедралари олдида турган муҳим вазифалар ҳисобланади.

Ғ. АБДУРАҲМОНОВ,
Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри, республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

Ленин орденли Бухоро газ-нефть конлари бошқармаси коллективи янги иншоот — газ қисув компрессор станциясини ишга туширганига кўп бўлгани йўқ. «Союзгазмонтаж» трестининг биринчи қурилиш бошқармаси монтажчилари станция қурилишини янада кенгайтириш учун астойдил меҳнат қилишяпти. Суратда: (чапдан) қурилиш монтажчилари В. Михайлов ва А. Савин иш устида.

Б. Мўминов фотоси. (ЎзТАГ).

ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Чорвачиликда гормонал препаратларни қўлланишга бағишланган илмий конференция Тошкентда икки кун давом этди. В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг Ўрта Осиё бўлими, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти уюштирган бу конференция ишида Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон олимлари иштирок этдилар.

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасидаги вазифаларни муваффақиятли ҳал этишда олимлар колхоз ва совхозларга катта ёрдам бераётганликлари конференцияда таъкидлаб ўтилди. Айни вақтда илмий коллективлар олдида ҳали ҳал этилмаган кўпгина вазифалар турганлиги ҳам кўрсатиб ўтилди. Ҳайвонлар биологиясини чуқур ўрганиш, фан ва илғор тажриба ютуқларини практикага кенг жорий этиш ва бошқа шу каби масалалар ана шундай ҳал қилинмаган вазифалар жумласидандир.

Конференция муҳокамага қўйилган масалалар юзасидан резолюция қабул қилди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

РСФСР:

ФИРМАНИНГ ЭЛЕКТРОН ТЕХНОЛОГИ

Ленинграддаги Карл Маркс номли бирлашманинг «штатида» турувчи электрон ҳисоб машиналарининг кўпдан-кўп вазифаларига яна бир вазифа қўшилди — у технолог ҳам бўлди. «Минск-22» 24 токарлик-револьвер автоматларидан иборат поток линияси учун биринчи топшириқни бажарди. Ишлаб чиқариш процессини ишлаб чиқиш қийинлиги етти баравар камайди. Илгари юқори малакали уч инженер линия учун ҳисоб-китоб олиб борарди. Энди бўлса, кодловчи техник бўлғуси деталларнинг катталиги, шакли, материали, пардоз бериш класси тўғрисидаги дастлабки маълумотларни тайёрлаб беради. Машина мана шу маълумотларни олгач, ўз «хотирасидаги» неча юзлаб вариантларни назардан кечириб, орадан бир неча минут ўтгач энг мақбул ишлов бериш методини таклиф этади. Унда қирқиш режими, вақт ва металл сарфи нормалари, асбоб-ускуна турлари программалаб қўйилган.

Ленинградда технология процессларини автомат лойиҳалаш системаси биринчи марта жорий этилмоқда. Кейинчалик у фирманинг ҳамма станокларини ҳам қамрайди. Бирлашма коллективи бу ишни Ленинград аниқ механика ва оптика институтининг олимлари билан ҳамдўстликда бажарди.

ТУРКМАНИСТОН:

ШОДЛИК ГАЗИ

Шодлик — Хива газ қувури қурилишида 200 километрли участкага идам бериб синаб кўрилди. Магистрални ётқизаётган коллективлар 20 март куни — графикдан 70 кун аввал бутун трассадаги ишларни битиришга ҳаракат қиляптилар.

Шу кунларда бу ерда газ қувурининг охирги чокини пайвандлаб, охирги метрини кўмиш ишониб топшириладиган бригада составига кириш ҳуқуқи учун мусобақа кенг қулоч ёйди. Мусобақада ёшлар пешқадамлик қилмоқдалар.

Қорақум чўлида жойлашган Шодлик газ кони Ўрта Осиёда энг катта конлардан биридир. Бўлғуси газ конденсация конини қуриш билан тўрт мингга яқин киши банд. Икки катта газ йиғиш пункти, газни тозалаб, қувур орқали юборишга тайёрловчи бош иншоот блоки, сув иншоотлари зарбдор суръатлар билан қурилмоқда. Ишлар кеча-кундуз тўхтамаётир.

ЛАТВИЯ:

ИЛМИЙ КУТУБХОНА 450 ЁШДА

Латвия ССР Фанлар академиясининг асосий кутубхонаси очилганига 450 йил тўлди. У монастирлардан бири тугатилгач, Рига шаҳар маҳкамасига берилган бешта китобдан иш бошлаганди. Бу гап 1524 йилнинг 6 мартида тузилган ҳужжат билан тасдиқланади.

Совет ҳокимияти йилларидагина чинакам равнақ топган асосий кутубхона узоқ тараққиёт йўлини босиб ўтди. Латвиядаги шу катта китобхона мамлакатдаги энг кексаларидан биридир. Унда икки миллион томдан ошиқ китоб бор.

(ТАСС мухбири).

КПСС АГРАР СИЁСАТИНИНГ АКТУАЛ МАСАЛАЛАРИ

Л. И. Брежневнинг «КПСС аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштириш» китоби босилиб чиқиши муносабати билан

Мамлакатнинг Шарқидаги қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллиги байрами арафасида Сиёсий адабиёт нашриёти «КПСС аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштириш» номли китобини босиб чиқарди. Бу китобга партиянинг қишлоқдаги сиёсатига, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш проблемаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев 1954 йилдан 1973 йилгача бўлган давр ичида қилган докладлари ва сўзлаган нутқлари киритилган.

Бу докладлар ва нутқлар коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида КПССнинг аграр сиёсати тўғрисида яхлит, муфассал тасаввур беради. Китобда жуда кўп материаллар асосида (бу материалларнинг кўп қисми биринчи марта эълон қилинди) социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга партия раҳбарлиги тажрибаси очиб берилган. КПСС Марказий Комитетининг марксча-ленинча аграр назарияни янада ривожлантириш соҳасидаги, қишлоқдаги ишлаб чиқарувчи кучларни юксалтириш ва социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш борасидаги улкан тадбирларни амалга ошириш соҳасидаги жуда катта ижодий, назарий ва амалий иши шу материаллардан кўриниб турибди.

Л. И. Брежневнинг тўпламга киритилган дастлабки нутқлари 1954 йилнинг бошларида сўзланган. Маълумки, ўша йилнинг мартида КПСС Марказий Комитети «Мамлакатда дон етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисида ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳақида» қарор қабул қилган эди, шу қарор қўриқ ерларни оммавий равишда ўзлаштиришга асос бўлди.

Янги ғалла конини вужудга келтириш учун бошланган курашда Қозоғистон катта ўрин эгаллайди. Республикадаги қўриқ ерларни ўзлаштиришни 1954—1956 йилларда амалий равишда ташкил этган Л. И. Брежневнинг нутқлари билан танишиш ғалла учун олиб борилган қаҳрамонона кураш босқичларини, ёшларнинг ғайрат-шижоати муҳитини, бу катта ишда совет кишилари бартараф этган қийинчиликларни қайтадан кўз олдингизга келтириш имконини беради. Қозоғистон икки йилдан бери сурункасига Ватанга бир миллиард пуддан дон бериб келаётган ҳозирги вақтда чўлқуварларнинг меҳнат шижоати улуғворлиги айниқса равшан кўриниб турибди. «50-йиллар ажойиб ёшларимизнинг, комсомолларнинг, қўриқ ерларни забт этган кишиларнинг, Қозоғистоннинг бепоён даштларига ҳаёт бахш этган, табиатнинг асрлар бўйи наф келтирмай ётган кучларини инсонга хизмат қилдирган, коммунизмга хизмат қилдирган азаматларнинг шижоати халқимизнинг эсидан ҳеч қачон чиқмайди», — деб таъкидланади китобда (275-бет).

Сибирь, Поволжье, Урал, Узоқ Шарқда ва Россия Федерациясининг бошқа районларида ҳам қўриқ ва бўз ерларнинг жуда катта майдонлари очилганлиги маълум.

Совет кишилари Ватанимизнинг Шарқида қудратли ғалла конини барпо этган дашт деҳқонларининг меҳнати тўғрисида миннатдорчилик билан гапирадилар. Бу ерларда илк чўлқуварларнинг шуҳратини сақлаб қолиш ва кўпайтиришга муяссар бўлган ажойиб ғаллакорларнинг авлоди ўсиб вояга етди. Қўриқ ерлардан йил сайин тобора кўпроқ дон, чорвачилик маҳсулотлари олинмоқда.

Социалистик қишлоқ хўжалигимиз олға томон катта қадам қўйган, унинг моддий-техника базаси сифат жиҳатидан ўзгарган ва қишлоқ хўжалик меҳнатининг унумдорлигини оширишда, колхоз ва совхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашда янги марраларга эришилган ҳозирги пайтда КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми қишлоқ хўжалиги соҳасида асос солган йўлнинг тарихий аҳамияти айниқса равшан кўриниб турибди. Л. И. Брежнев шу Пленумда «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг энг зарур тадбирлари тўғрисида» қилган докладида Ватанимиз қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг комплекс программасини баён этиб берди. Пленум партиянинг аграр сиёсатида чуқур бурилишни бошлаб берди, бу бурилиш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар тарафлама интенсивлаштиришга қаратилди. КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил май, 1968 йил октябрь, 1970 йил июль пленумлари бу бурилишни чуқурлаштирди ва конкретлаштирди. КПСС билан Совет давлатининг ҳозирги босқичдаги аграр сиёсати партия XXIII ва XXIV съездларининг қарорларида мустаҳкамланди ва ривожлантирилди.

Тўпламдаги материаллар билан танишиш партиянинг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги сиёсати ҳаётий эканлигига, чунки бу сиёсат халқлар оммаси манфаатларига мос эканлигига, ижтимоий тузумимизнинг реал имкониятлари ва афзалликларини, фан-техника тараққиёти ютуқларини ҳар томонлама ҳисобга олишга асосланганлигига кишида ишонч ҳосил қилади. Бу сиёсат объектив иқтисодий қонунлардан келиб чиқади, моддий манфаатдорлик принципига қатъий риоя этишни, шахсий, коллектив ва умумхалқ манфаатларини тўғри қўшиб олиб боришни назарда тутади. Қишлоқ проблемаларини ҳал қилишга комплекс ёндашиш, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришнинг рағбатлантирувчи барқарор иқтисодий шарт-шароитларини яратиш, колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, шаҳар аҳолиси билан қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини янада яқинлаштиришга қаратилган социал тадбирлар системасини амалга ошириш аграр сиёсатнинг энг муҳим нуқталаридир.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш суръатларини тезлаштириш партиянинг энг актуал вазифаларидан бири бўлиб қолди. «Қишлоқ хўжалигини юксалтириш — коммунизмни муваффақиятли қуриш учун бизга ҳаётий зарур бўлган вазифа эканлигини тушуниб турибмиз. Биз ана шу умумхалқ вазифасини ҳал этиш учун қишлоқ хўжалигининг мустаҳкам иқтисодий негизини вужудга келтиришимиз керак. В. И. Ленин бу масалани партия иқтисодий сиёсатининг энг муҳим масалаларидан бири деб билган эди, чунки бу масала совет давлати асосларининг асосига — ишчилар синфи билан деҳқонларнинг муносабатларига тааллуқлидир» (100—101-бетлар).

Колхоз ва совхозлар экономикасини юксалтиришнинг катта вазифаларини бажариш учун партия Марказий Комитети тадбирларнинг комплекс системасини ишлаб чиқди ва саккизинчи беш йиллик планда қишлоқ хўжалигига йирик капитал маблағ сарфлашни белгилади. Қишлоққа янги техника, ўғит тобора кўпроқ миқдорда юборила бошланди, хўжаликларда ерларни мелиорациялаш соҳасидаги кенг миқёсли ишлар авж олдириб юборилди.

Мамлакат саккизинчи беш йиллик планни бажариш жараёнидаёқ янги аграр сиёсатнинг самараларини сеза бошлади. Иқтисодий ва ташкилий тадбирларнинг партия ишлаб чиққан системасини амалга ошириш, деҳқонларнинг, саноат ишчиларининг ажойиб меҳнати натижасида қишлоқда катта ўзгаришлар содир бўлди. Аввало бу ўзгаришлар ялпи маҳсулот етиштиришни кўпайтириш суръатлари тезлашганлигида ўз ифодасини топди. Агар 1961—1965 йилларда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулотини етиштириш шундан аввалги даврга нисбатан ўрта ҳисобда йилига 2,3 процент кўпайган бўлса, 1966—1970 йилларда 3,9 процент кўпайди. Ялпи маҳсулот ҳажми йилига ўрта ҳисобда 1961—1965 йиллардаги 66,3 миллиард сўмликдан 1966—1970 йилларда 80,5 миллиард сўмга етди ёки 21 процент кўпайди.

Саккизинчи беш йиллик даврида қишлоқ хўжалигининг ҳамма асосий маҳсулотларини етиштириш анча юксалди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий проблемаси бўлган дон етиштириш проблемасини ҳал этишда жиддий силжиш рўй берди. Ғалланинг йиллик ўртача ялпи ҳосили 167,6 миллион тоннага етди ёки еттинчи беш йилликдаги ўртача йиллик кўрсаткичдан 29 процент ошди. Пахта, қанд лавлаги, гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотларни етиштириш ҳам анча кўпайди.

Колхоз ва совхозлар экономикасини ривожлантиришда сифат жиҳатидан янги тенденциялар кўрина бошлаганлигини таъкидлаб ўтиш принципиал жиҳатдан муҳимдир. Қишлоқ хўжалиги ривожланишнинг интенсив йўлига тобора дадил ўтмоқда. Асосан далалар ва фермаларнинг маҳсулдорлиги оширилганлиги туфайли ялпи маҳсулотни кўпайтиришга эришилди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари жадаллашди: саккизинчи беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлиги йилига ўрта ҳисобда 6,5 процентдан, яъни аввалги беш йилда бўлганидан қарийб икки баравар тез ўсди.

Ана шуларнинг ҳаммаси Коммунистик партиянинг илмий асосланган иқтисодий сиёсатига мувофиқ олиб борилаётган аграр сиёсат ҳаётийлигининг ёрқин далилидир. «Партиямиз КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумидан ва шундан кейинги қишлоқ хўжалик проблемаларига бағишланган пленумларидан бошлаб қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга ошириб келаётган йўл — қишлоқдаги ҳамма муваффақиятларимизнинг энг муҳим асосидир, — деди Л. И. Брежнев. — Биз шу йўлни ўтказиб, бундан буён ҳам қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга катта маблағлар ажрата берамиз, қишлоқ хўжалигини техника ва ўғитлар билан тобора кўпроқ таъминлай берамиз, мелиорация ишларини кенг кўламда давом эттира берамиз» (314-бет).

Партиянинг XXIV съезди КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми белгилаган сиёсатнинг принципиал жиҳатдан янги қоидаларини мустаҳкамлади ва ривожлантирди. Съезд қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг партия ишлаб чиққан ва ўтказиб келаётган комплекс программасини маъқуллади. Учта асосий таркибий қисм: маҳсулот етиштиришни янада механизациялаш, ерларни химиялаш ва кенг миқёсда мелиорациялашни шу программа ўз ичига олади. Белгиланган йўлни амалга ошириш учун давлат ва колхозлар тўққизинчи беш йилликда 129 миллиард сўмга яқин, яъни шундан аввалги 10 йил мобайнида ажратилган миқдорда маблағ сарфламоқдалар.

Фан-техника революцияси авж олиб кетган шароитда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида белгиланган планларни муваффақиятли равишда амалга ошириш кўп жиҳатдан саноатга боғлиқ. Шу боисдан ҳам партия техника, ўғитлар ишлаб чиқарадиган ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини жадаллаштиришнинг бошқа воситаларини ишлаб чиқарадиган тармоқларни мустаҳкамлашга катта эътибор бермоқда. Л. И. Брежнев партия XXIV съездида индустрия меҳнатчиларига мурожаат қилиб бундай деди: «Партия сизларни ана шу катта, чинакам умумдавлат, умумхалқ ишига муносиб ҳисса

Қашқадарё области. «Муборак» давлат наслчилик заводи чорвадорлари қўйларни қўзилатиш мавсумига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. 2-ферманинг Рўзибой Қўзибоев етакчилик қилаётган отар коллективи ҳар юз бош совлиқдан 180 тадан қўзи олишга аҳд қилган. Суратда: (чапдан) бош чўпон Рўзибой Қўзибоев ва ферма мудири Б. Қурбоновлар қўйлар бошида.

А. Палехов фотоси.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

АМУ ЎҒЛОНИ

Баъзан ҳаётингда шундай қувончли воқеалар, фараҳли дамлар бўладики, уни умр бўйи эслаб юрасан, умр бўйи унинг завқ-шавқи билан яшайсан, кишим. Ёшлиги Аму бўйларида ўтган, шу ерда бахту-иқбол топган корейс йигити Кан Алексей ҳам шундай бахтга мушарраф бўлган эди. У бу кунни сира-сира унутмайди, унутолмайди ҳам. Бунинг боиси нима?

Меҳнат инсонни улуғлайди, меҳнат қилганни эл эъзозлайди, Ватан шарафлайди. Автоном республикамиз ғаллачилигини ривожлантиришга қўшган катта хизматлари учун бугунги кунда унинг кўксига Олтин Юлдуз бўлиб қўнган эди-да! Ҳа, бу билан фахрланишга ҳақли у. Ўзи, бу юксак мукофотга, ажойиб бахтга қандай муяссар бўлди экан? Келинг, яхшиси, унинг ҳаёт саҳифасини бир-бир варақлаймиз.

Партия ва ҳукуматимиз Амударёнинг қуйи этакларини ўзлаштириш, йирик шоликорлик хўжаликлари ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Ниҳоят, 1961—1966 йиллар давомида Автоном республикамизнинг Қўнғирот, Ленинобод, Нукус, Чимбой, Тахтакўпир районларида шоличилик ихтисослаштирилган йирик совхозлар тузилди. Нукус районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхози ҳам 1966 йили ташкил топган эди. Совхоз шоликорлари сафи кун сайин комсомол йўлланмаси билан келаётган турли миллат вакиллари, жангчилар билан тўлиб борди. Кан Алексей ҳам бу хўжаликка комсомол йўлланмаси билан келди. Совхоз директори Оромбой Отамуродов ва партком секретари уни [illegible] билан қарши олди.

— Жуда яхши кишилик уча бизнинг хўжаликка келиб, — деди совхоз директори, — Қўлимиздан келган ёрдамни аямаймиз.

— Кан Алексей шоликорликда озми-кўпми тажрибага эга эди. У шоликорлик бригадасига бошлиқ қилиб тайинлангач, дадил ишга киришиб кетди. Дастлаб қўриқ ерларни ўзлаштирди. 145 гектар майдонга уруғ ташланди. Лекин ҳосил етиштириш ва уни ўриб-йиғиб олиш ишлари қийинчиликсиз бўлмади, албатта. Сув танқислиги, табиий қийинчиликлар олдида тиз чўкмади. Биринчи йили у мавжуд майдонларнинг ҳар гектаридан шоли [illegible] 30 центнер ўрнига 37 центнердан ҳирмон кўтарди. Социалистик мажбурият ҳам ошириб бажарилди. Бу шоликор хўжаликлар ўртасида ўша йили рекорд кўрсаткич бўлди.

Шундан кейин у бўз ва партов ерларни ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритавердилар. Шоли етиштириш агротехникасини ўзлаштириб олган бригада кейинги йилларда ҳосилдорликни кескин оширди. Гектар бошига олинган ҳосил 20-25 центнерга кўпайди. Унинг бу соҳадаги иш тажрибалари, шоличиликни ривожлантиришдаги хизматлари эъзозга тушди. [illegible] Қорақалпоғистон АССР Олий Советига депутат қилиб сайланди. Кан Алексей депутат [illegible] деган шарафли номни [illegible].

1972 йили новатор шоликор [illegible] Қорақалпоғистон Автоном Республикасигагина эмас, балки Ўзбекистонга ҳам кенг тарқалди. У ўша йили 300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олган эди. Бригада шоликорлари — Иван Андрющенко, Виктор Самарин, Ан Тимофей, Ан Владимир, Ан Геннадий кабилар экинларни агротехника талаблари асосида яхши парвариш қилиб, гектардан 55 центнердан ошириб ҳосил олдилар. Социалистик мажбурият ошириб адо этилди. Бригада бўйича планидаги 942 тонна ўрнига 1652 тонна шоли тайёрланди. Шу йили ҳар центнер шолининг таннархи бошқа бригадаларда 23,6 сўмга тўғри келган бўлса, бу бригадада 17,6 сўмга тушди. Бригада шоличиликдан 201.300 сўм соф фойда олди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида бригада аъзолари яна 100 гектар янги ер ўзлаштириб, шоли экиладиган майдонларни 400 гектарга етказишди ва гектардан планда 33 центнер ўрнига 58,6 центнердан шоли тайёрланди.

«Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик», дейди халқимиз. Ўтган йили умумхалқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб, эришган катта муваффақиятлари ва дон етиштириш ҳамда сотишдаги хизматлари учун Кан Алексейга СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

— Бу юксак мукофот, — дейди Кан Алексей, — бригадамиз ва совхозимиз ишчиларининг меҳнатига берилган баҳодир. Биз партия ва ҳукуматимизнинг бу мукофотига жавобан, тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида янги, оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдик. Энди майдонимизни кенгайтириб, ҳар гектар ердан олинадиган шоли ҳосилини 65 центнерга етказамиз. Бу, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги тўйига муносиб совғамиз бўлади.

Ҳа, уларнинг иши билан сўзи бир. Шу кунларда совхоз ишчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва тайёрлашни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини уюштириш тўғрисида»ги қарорига амалий жавоб ўлароқ янги марраларни забт этмоқдалар. [illegible] меҳнат қилаётганлигидан шоддир. Ҳа, Аму бўйларида шундай қаҳрамон бор. Оқ йўл сизга, Аму ўғлони!

А. АҲМЕДОВ,
Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ

ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

ПАРИЖ, 11 март. (ТАСС мухбири). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми аъзоси Л. И. Брежнев билан Франция Президенти Ж. Помпидунинг Совет Иттифоқида бўладиган учрашувига Франция жамоатчилигининг кенг доиралари ғоят қизиқиб қарамоқда. Бу доиралар олий даражадаги Совет—Франция музокаралари иккала мамлакат ўртасида муваффақиятли ривожланаётган ҳамкорлик учун янги истиқболлар очиб беради деб ишонч билдирмоқдалар.

Франциянинг савдо-сотиқ доиралари совет техника ва илмий фикрининг эришган муваффақиятларига ғоят қизиқмоқдалар. Француз инженерлари СССР саноати ишлаб чиқараётган маҳсулотни мақтаб гапирмоқдалар. Ҳозирги вақтда Франция корхоналарида совет станоклари ва бошқа асбоб-ускуналар тобора кўпроқ учрамоқда.

Иккинчи томондан, Франция саноат эгалари совет саноати ва қишлоқ хўжалигининг ривожланиши Францияга асбоб-ускуналар етказиб бериш имкониятларини яратаётганлиги билан қизиқмоқдалар.

Савдо-иқтисодий соҳада Совет—Франция алоқаларининг ривожланишига мана шундай ўзаро қизиқиш сабаб бўлмоқда.

Париж обзорчилари шу натижаларга баҳо бериб, бунга Совет Иттифоқи билан Франция тинчлик, халқаро кескинликни камайтириш ва хавфсизлик манфаатлари йўлида ҳамкорликни ривожлантиришга қатъий бел боғлаганликлари туфайли эришилганлигини таъкидламоқдалар. Бу соҳада традиция бўлиб қолган олий даражадаги учрашувларга ва Совет—Франция муносабатларини ривожлантиришда шу учрашувларнинг муҳим роль ўйнаётганлигига алоҳида эътибор бермоқдалар.

Ҳукуматга яқин «Насьон» газетаси Ж. Помпидунинг Пицундада Л. И. Брежнев билан учрашуви Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларда янги даврни бошлаб беради, деб ишонч билдирмоқда. Франс Пресс агентлигининг ўз обзорида таъкидлаб ўтишича, олий даражадаги янги Франция—Совет учрашуви халқаро ҳаётда айниқса муҳим бир даврда ўтмоқда ва ҳар икки томонга фойда келтириши керак. Пицундадаги музокаралар Франция—Совет ҳамкорлигининг намунали руҳда эканлигини тасдиқлайди, деб шарҳлайди, Франс Пресс агентлиги.

ИЖОБИЙ НАТИЖАЛАР

ПРАГА, 11 март. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак Польша радио ва телевидениеси мухбири билан суҳбатда бундай деди: Совет Иттифоқи, Польша, Чехословакия ва бошқа социалистик мамлакатлар амалга ошираётган ягона ташқи сиёсат халқаро проблемаларни тинч ҳал этишга, кескинликни камайтиришга, ҳарбий можароларнинг олдини олишга қаратилгандир. У социалистик мамлакатлар Европада ва бутун дунёда тинчликка интилмоқдалар ҳамда бу сиёсат кейинги йилларда ижобий натижалар берди деб айтди.

Европада, деди Г. Гусак, ижтимоий системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципини амалга ошириш учун қулай вазият вужудга келмоқда. Бутун дунё миқёсида ҳарбий можароларнинг ўчоқлари қадам-бақадам тугатилмоқда ва ҳал қилинмаган масалаларни тинч йўл билан ҳал этиш учун шароит вужудга келтирилмоқда.

УМУМЕВРОПА КЕНГАШИДА

ЖЕНЕВА, 11 март. (ТАСС). Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш иккинчи даврасининг бош органи — мувофиқлаштирувчи комитетнинг бу ерда навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Комитет мажлисида тезроқ бир натижага эришиш манфаатларини кўзлаб барча комиссиялар ва кичик комиссиялар ишининг янги қисқартирилган графиги тасдиқланди.

Кенгашнинг ишчи органлари кун тартибидаги дастлабки уч модда юзасидан якунловчи ҳужжатларнинг лойиҳаларини тайёрлашни давом эттирмоқдалар. Маданият, маориф, фан ва техника, муҳитни муҳофаза қилиш кичик комиссияларида кенгашнинг учинчи тугалловчи даври учун якунловчи ҳужжатларнинг бир қисм иборалари ўзаро келишиб олинди. Европадаги давлатлар ўртасида муносабатларни белгиловчи муҳим принциплардан бири — куч ишлатмаслик ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилмаслик принципини таърифлаш бўйича ишлар тамомланмоқда.

Кун тартибидаги тўртинчи масалани — кенгашдан кейинги тадбирлар тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш давом этмоқда. Муҳокама чоғида Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи маслаҳат комитети тузиш тўғрисида ЧССРнинг таклифи диққат марказида турибди.

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Франциянинг етакчи матбуот, радио ва телевидение ходимларидан иборат бир группа француз журналистлари билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг қилган суҳбати халқаро жамоатчиликни ғоят қизиқтирди. Л. И. Брежневнинг Франция республикаси Президенти Ж. Помпиду билан учрашувига доир айтган гаплари, шунингдек мухбирларнинг саволларига берган жавоблари дунёдаги барча энг катта информация агентликлар, жаҳондаги турли мамлакатларнинг газеталари томонидан кенг равишда баён қилиниб, шарҳланмоқда.

Францияда чиқадиган ҳамма газеталар Л. И. Брежневнинг қуйидаги сўзларини алоҳида бўрттириб беришди: КПССнинг сиёсати совет кишиларининг Францияга ва унинг халқига нисбатан ҳурмати ва ишончини мустаҳкамлашга ҳамда чуқурлаштиришга қаратилгандир.

«Юманите» газетасининг ёзишича, Л. И. Брежнев «совет халқи француз халқига ҳамиша зўр ҳурмат туйғуси билан қараб келганлигини, француз халқи ҳам совет кишиларига шундай туйғуларни изҳор этганлигини таъкидлаб ўтишни ўз бурчи деб ҳисоблайди».

Ҳукумат доираларига яқин турган «Насьон» газетаси бундай деб ёзди: «Л. И. Брежневнинг француз журналистлари билан қилган суҳбати Совет Иттифоқи Франция давлати бошлиғи билан учрашувга катта аҳамият бераётганлигини кўрсатади».

«Монд» газетаси ўз шарҳида Л. И. Брежневнинг Ж. Помпиду билан учрашуви «Париж учун ҳам, Москва учун ҳам ғоят қулай бир фурсатда» ўтаётганлигини таъкидлайди. Франция—Совет савдо алоқалари, деб ёзади яна газета, тез суръатлар билан ривожланмоқда ва 1974 йил иқтисодий муносабатлар соҳасида унутилмас янги натижалар билан нишонланиши равшан кўриниб турибди.

Польша газеталари Л. И. Брежневнинг француз журналистлари билан суҳбатини «Совет—Франция олий даражадаги учрашуви ўзаро ҳурмат ва ишончни мустаҳкамлайди», «СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик тинчлик ва халқлар хавфсизлиги манфаатларига хизмат қилмоқда», «Л. И. Брежневнинг Ж. Помпиду билан учрашувига қизиқиш жуда катта» деган сарлавҳалар остида биринчи саҳифаларида босиб чиқарди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг хорижий давлатлар раҳбарлари билан учрашувлари ҳамиша жаҳон жамоатчилигининг диққат марказида бўлади, деб ёзади Чехословакиядаги «Лидова демокрацие» газетаси. Бу гап унинг Франция президенти Ж. Помпиду билан бўладиган навбатдаги учрашувига ҳам тамомила алоқадордир.

«Вашингтон пост» газетаси Л. И. Брежневнинг матбуот учун берган баёнотини ҳамда француз журналистларининг саволларига жавобларининг батафсил баёнини бугун биринчи саҳифасида эълон қилди. Газета Л. И. Брежневнинг Совет Иттифоқи Яқин Шарқни бирон дақиқа ҳам ўз эътиборидан четда қолдиргани йўқ ва Араб давлатларининг одилона талабларини ҳимоя қилишни ҳеч қачон тўхтатгани йўқ ва тўхтатмайди ҳам, деган сўзларини алоҳида таъкидлаб ўтади.

(ТАСС, 11 март).

ДЎСТЛИК РУҲИДА

ДЕҲЛИ, 11 март. (ТАСС). Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Станко Тодоровнинг Ҳиндистонга визити натижалари тўғрисида бу ерда қўшма ахборот эълон қилинди. Ахборотда Деҳлидаги Ҳиндистон—Болгария музокаралари «чин дўстлик, самимият ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди», деб таъкидланади. Ахборотда бир қанча халқаро проблемалар хусусида Ҳиндистон ва Болгария ҳукуматларининг позицияси бир-бирига яқин эканлиги уқтириб ўтилади. Томонлар тинч-тотув яшаш принциплари асосида кескинликни камайтириш йўлида ижобий тенденциялар мавжудлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар.

БИТИМНИ БУЗМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, 11 март. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати ташқи ишлар министрлигининг вакили Вьетнамда тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимни Сайгон маъмурияти яна бузаётганлигини қоралади. Озодлик матбуот агентлигининг бугун «Нян зан» газетасида эълон қилинган ахборотида шундай деб айтилган.

Баёнотда Сайгон қўшинлари 1 мартдан 5 мартгача Вьетнам хусусидаги Париж битимини кўп марта бузганликлари уқтириб ўтилади. Жумладан, Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг назорати остида бўлган озод қилинган районларга қурол кучи билан бостириб киришга уринишлар бўлди.

қўшишга чақиради» (290-бет). Мамлакатда тракторсозлик ва қишлоқ хўжалик машинасозлигининг кўпгина заводларини реконструкция қилиш ишлари қизитиб юборилди. Техниканинг янги, янада қудратли, янада серунум турлари вужудга келтирилмоқда. Тўққизинчи беш йилликда қишлоққа янги техника ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ юборилади. Агар 1966—1970 йилларда колхоз ва совхозлар 1.467 мингта трактор олган бўлсалар, 1971—1975 йилларда трактор етказиб бериш 233 мингта кўпайиб, 1,7 миллионтага етади. Хўжаликларда комбайнлар, автомобиллар, бошқа машина ва ускуналар анча кўпаймоқда. Қишлоқ хўжалигидаги умумий энергетика қувватлари беш йил мобайнида 161 миллион от кучи миқдорида ёки бир ярим баравар кўпаяди.

Партия қишлоқ хўжалигини химиялаштиришни маҳсулот етиштиришни интенсивлашнинг жуда муҳим йўналиши деб билади. Беш йиллик планда 1975 йилда қишлоқ хўжалигига 72 миллион тонна минерал ўғит етказиб бериш белгилаб қўйилган. Натижада майдон бирлиги ҳисобига ўғит ишлатиш деярли бир ярим баравар ортади. Ерларни мелиорациялаш янада ривож топади. Мелиорация ишларининг катта комплексини ўтказишга сал кам 27 миллиард сўм ажратилади. Беш йил мобайнида 3,2 миллион гектар янги суғориладиган ерлар ишга туширилиши, ортиқча захкаш районлардаги 5 миллион гектар ерда мелиорация системалари қурилиши керак. Пичанзорлар, яйловлар ва бошқа ерларнинг ҳолатини яхшилаш ишлари жуда катта майдонларда бажарилади. Ана шуларнинг ҳаммаси мамлакатдаги мелиорация қилинаётган ерлар фондини учдан бир ҳиссадан зиёд кўпайтириш имконини беради.

Тўпламдаги материалларда қишлоқ хўжалик фанини ривожлантириш, унинг практика билан алоқасини мустаҳкамлаш масалаларига катта эътибор берилган. Партия перспектив тадқиқотлар билан бир қаторда ҳозиргача эришилган натижалардан янада самаралироқ ва тезроқ фойдаланишга бутун эътиборни қаратишни талаб қилади. «Биз шунга аминмизки, олимларимиз бундан буён ҳам практикани янгидан янги кашфиётлар билан бойитадилар. Шу билан бирга, олимларнинг бутун диққат-эътиборини илмий тадқиқотларнинг натижаларидан ишлаб чиқаришда янада тўлиқроқ фойдаланишга қаратиш илм-фан қўлга киритган ва илғор тажрибада синаб кўрилган ҳамма ютуқларни планли равишда жорий этиш, бу соҳада олимларнинг куч-ғайратларини партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозлар раҳбарлари ва мутахассисларининг куч-ғайратлари билан бирлаштириш ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ талаб қилинади» (264—265-бетлар).

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштиришнинг партия ишлаб чиққан йўли тўғрилигини ҳаёт тасдиқлади. Ўтган йили мамлакат 222,5 миллион тонна, яъни Ватанимиз деҳқончилиги тарихида мисли кўрилмаган кўп миқдорда дон олди. Агар аввалги беш йилликда доннинг ялпи ҳосили йилига ўрта ҳисобда 167,6 миллион тонна бўлган бўлса, тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки уч йили мобайнида 1972 йилда ҳосил кам бўлишига қарамай бу рақам 190,6 миллион тоннага етди. Бундай ўсишга асосан далаларнинг ҳосилдорлигини ошириш натижасида эришилди; 1973 йилда мамлакатда гектар бошига ўртача ҳосилдорлик 17,6 центнерга етди ёки аввалги беш йилликдагидан 3,9 центнер кўпайди.

«Биз қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришда партия ишлаб чиққан ва изчиллик билан амалга ошираётган йўлнинг самараларини энди аста-секин тота бошламоқдамиз, — деди Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида.— Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги силжишлар — партиямиз ва унинг Марказий Комитети кейинги йилларда олиб борган фаолиятнинг энг катта, энг салмоқли иқтисодий ва сиёсий якунларидан биридир, десам пленум қатнашчилари фикримга қўшиладилар, деб ўйлайман» (346-бет).

Шу билан бирга, партия қишлоқ хўжалигини юксалтириш осон иш эмаслигига эътиборни жалб қилмоқда. Ернинг ҳар бир гектаридан, капитал маблағларнинг ҳар бир сўмидан, ҳар бир машинадан, ўғитларнинг ҳар бир тоннасидан омилкорлик билан, тежаб-тергаб, энг кўп самара берадиган қилиб фойдаланиш — партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, барча қишлоқ хўжалик ходимларининг бурчидир.

Экономиканинг самарадорлигини янада оширишни партия қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичдаги энг муҳим вазифаларидан бири деб билмоқда. Тўққизинчи беш йилликда колхозлар ва совхозлар етиштирадиган маҳсулотни кўпайтиришнинг ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилиши керак. «Қишлоқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағларни кўпайтиришнинг ўзи, — дейилади китобда, — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини кескин ошириш вазифасини кун тартибига қўймоқда. Биз қишлоқ хўжалигига нақадар кўп маблағ сарфласак — бу жараён бундан буён ҳам давом эта беради, — бу маблағлар тўғри сарфланишини, бу маблағларнинг самарадорлигини кучайтиришга алоҳида эътибор берилишини талаб қилиш учун қўлимиздаги асос шу қадар кўпая беради» (351-бет).

Маҳсулот етиштиришни изчиллик билан ихтисослаштириш ва концентрациялаш қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг, унинг тармоқларини интенсивлаштиришнинг, колхозлар ва совхозлар экономикаси самарадорлигини оширишнинг асосий йўлидир. Кейинги йилларда бу соҳада катта ишлар амалга оширилди. Молдавияда, Белгород, Пенза, Москва, Ленинград, Харьков, Тамбов, Липецк, Тернополь ва бошқа бир қанча областларда йирик чорвачилик фермаларини ва комплексларини барпо этишнинг фойдали тажрибаси тўпланди. Бироқ ҳали қилинадиган ишлар кўп. Бу ишни тезлаштириш учун партия қишлоқ меҳнатчиларининг эътиборини қишлоқ хўжалигида хўжаликлараро кооперациялашга муҳим аҳамият беришга қаратмоқда. Колхозлараро ва совхозлараро корхоналар ҳамда бирлашмаларнинг фаолияти яхши натижалар бермоқда. Бундай корхоналар ва бирлашмаларни кенг миқёсда ташкил этиш «Қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни кўпайтиришга кўмаклашибгина қолмайди, — улар катта социал вазифани ҳам ҳал этиши, колхоз ишлаб чиқаришини умумлаштириш даражасини ошириши, мулкчиликнинг колхоз ва давлат формалари ўртасидаги тафовутни йўқотиши лозим» (350-бет).

Китобда колхоз ва совхозлардаги социал ўзгаришлар проблемаларига катта эътибор берилган. Коммунистик партия шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутларни бартараф этиш вазифасини қатъият ва изчиллик билан ҳал қилмоқда. Масалан, саккизинчи беш йилликда колхозчиларнинг жамоат хўжалигидан олган даромадлари 46 процент ва совхоз ходимларининг олган даромадлари 36 процент ошди. Қишлоқ аҳолисининг умумий таълим ва маданий-техникавий даражаси тез ўсмоқда, уй-жой шароитлари яхшиланмоқда, клублар, кино-театрлар, кутубхоналар, даволаш муассасалари ва мактабгача тарбия муассасалари, маиший хизмат корхоналари кўпаймоқда. Тўққизинчи беш йилликда ҳам катта режалар амалга оширилиши лозим. Чунончи, колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ яна 30-35 процент ортади, пенсия таъминоти яхшиланади, қишлоқда уй-жой, маданий-маиший қурилиш кучаяди ва ҳоказо.

Социалистик мусобақа қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантиришда, унинг самарадорлигини оширишда муҳим аҳамиятга эга бўлади. Партия омманинг жонли ижодкорлигини, деҳқонларнинг меҳнатдаги беллашувини дала ва фермалар маҳсулотини кўпроқ етиштиришнинг, меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим воситаси деб билиб, унга катта аҳамият бермоқда. «Биз социалистик мусобақадан кутаётган энг муҳим нарса — меҳнат унумдорлигининг оширишдир. Биз шу мақсадга эришишга интилар эканмиз, ишлаб чиқаришнинг ҳамма кўрсаткичлари бўйича энг яхши натижаларга эришиш учун: исрофгарчиликни тугатиш, хом ашё ва материалларни тежаш, маҳсулот таннархини пасайтириш ва унинг сифатини ошириш учун кураш мусобақанинг шарти бўлиб қолишини кўзлаб, бутун ишни худди шундай йўлга солиб юборишимиз керак». (353-бет).

* * *

Л. И. Брежневнинг докладлари ва нутқлари йигирма йилни ўз ичига олади. Мамлакат ҳаётида бу оз муддат эмас. Йиллар ўта берди, колхоз ва совхозлар экономикаси мустаҳкамлана борди, ҳал этилган масалалар кетидан янги, янада мураккаброқ вазифалар пайдо бўлаверди. Масалаларга чуқур илмий ва ижодий ёндашиш, пайдо бўлаётган проблемаларни изчил ҳал этиш тўпламдаги ҳамма материалларнинг ўзига хос хусусиятидир.

Л. И. Брежневнинг китоби аграр масалага доир марксча-ленинча назарияни ижодий ривожлантиради, партиямиз билан давлатимизнинг жуда катта амалий тажрибасини умумлаштиради. Бу китоб жуда кенг китобхонлар оммаси учун — партия, совет, идеология ходимлари, хўжаликлар, ер органларининг раҳбарлари ва мутахассислари учун, қишлоқнинг тақдирига қизиқувчи ҳамма кишилар учун ғоят қизиқарлидир. Китобда эълон қилинган материаллар ўтмишда қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг мураккаб масалалари қайси йўллар билан ҳал этилганлигинигина эмас, шу билан бирга келгусида у қайси йўл билан ривожланиши лозимлигини ҳам тасаввур этиш имконини беради.

(«ПРАВДА», 12 март).

КЕСКИНЛИКНИ ЮМШАТИШ МУХОЛИФЛАРИ

БОНН, 11 март. (ТАСС мухбири). Оппозициячи ХДС-ХСС блоки яна Европа қитъасида кескинликни юмшатишга қарши чиқди. ЧССР билан ГФР ўртасида муносабатларни нормаллаштириш тўғрисидаги шартномани бундесратда муҳокама қилиш натижалари шундан далолат бериб турибди.

ХДС-ХСС намояндалари бундесратда сал кўпчилик овозга эга эканликларидан фойдаланиб, ЧССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг машъум ўтмишга чек қўядиган ва Европада урушдан кейинги чегараларнинг бузилмас эканлигини эътироф этадиган муҳим ҳужжатга хуружлар қилиб, уни рад этди.

ХДС-ХСС ГФР билан ЧССР ўртасидаги шартномага бундесратда «салбий вотум» эълон қилинганидан кейин процедура қоидаларига мувофиқ шартнома яна бундестагга юборилди. Бу ерда эса Германия Социал демократик партияси билан Эркин демократик партиядан иборат ҳукумат коалицияси кўпчилик овозга эгадир.

«Унзере цайт» газетаси ХДС-ХССнинг тутган нореал йўлини қоралаб, айниқса Штраус бошчилик қилаётган оппозициячи блок кескинликни тобора юмшатишга халақит бериш учун қўлидан келган ҳамма ишларни қиляпти, деб таъкидлади.

Германия Федератив Республикасида коммунал хўжалиги, шаҳар транспорти ва алоқа ходимлари иш ташладилар. Йирик шаҳарларда юзлаб трамвай, автобус ва троллейбуслар тўхтаб қолди. Умуман иш ташлашда икки миллиондан зиёд ишчи ва хизматчи иштирок этмоқда. Улар меҳнат шароитларини яхшилаш ва иш ҳақини ошириш тўғрисидаги касаба союз ташкилотларининг талабномаларини тўла қувватламоқдалар. Суратда: Франкфурт-Майндаги иш ташловчилар махсус тайёрланган қоғозни трамвайга илиб қўймоқдалар.

ЮПИ — ТАСС телефотоси.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

Республикамиз шаҳарлари

ЖИЗЗАХ

Бу кўҳна шаҳар таърифини қилганда, унинг тарихига тўхтамай бўлмайди. Шаҳар тарихини тасаввур этиш учун бундан минг йил олдинги Жиззах хокимлигининг атрофи қалин девор ва сув тўлдирилган хандақ билан ўралган афсонавий қалъаси манзарасини кўз олдингизга келтиринг кифоя.

Дарҳақиқат, археологлар шаҳарнинг асл номи «Қалъача» сўзидан олинган деб таъриф қилишади.

Бугунги Жиззахнинг [illegible] Искандар ва Бобир лашкарлари ўтган, [illegible] Темурланг дарвозаси бугун [illegible] туристларнинг эътиборини тортмоқда. [illegible] Меҳмонлар шу ерда замонавий усулда қурилган «Сангзор» ресторанида [illegible]. Ҳ. Олимжон музейи [illegible].

1910 йилда якка-ю ягона рус-тузем мактаби [illegible] 7 киши таълим олган эди. Ҳозир Жиззахдаги 50 дан ортиқ умумий таълим мактабларида 30 мингдан зиёд ёш таҳсил кўрмоқда. Йигит-қизлар музика, спорт илмидан баҳраманд.

Кейинги йилларда Жиззах студентлар шаҳрига айланди. Бу ерда махсус ихтисослашган 4 техникум, 2 ҳунар-техника билим юрти икки мингдан зиёд касб эгаси тайёрлайди. Улар 15 ихтисос бўйича мутахассис бўлиб етишадилар. Биргина политехника техникумини битирган мутахассисларни бугун Қарши чўли, Мирзачўл, Тожикистон ва Қорақалпоғистон чўли, «Главголодностепстрой» ҳамда Москвадаги «Союзглавсовхозводоснабжения» идораларида учратиш мумкин. Область партия комитети педагогика билим юрти базасида ўқитувчилар институтини, унинг ҳузурида политехника ва халқ хўжалиги институти филиалларини ташкил этиш масаласини олдинга сурмоқда.

Шаҳардаги энг кекса саноат корхоналари ҳозир ўзининг иккинчи навқирон ёшини кечирмоқда. 1927 йили бунёд этилган [illegible] заводи [illegible] 25 марта [illegible] баравар оширди. Корхона коллективи ҳар куни 5 комплект уй ишлаб чиқаришга эришаётир.

Шаҳар корхоналари сафига қисқа вақт ичида Тошкент трикотаж фирмасининг филиали, полиэтилен қувурлари заводи, тикувчилик фабрикаси, қуввати суткасига 480 тонна ун ва 250 тонна аралаш озуқа ишлаб чиқаришни таъминлайдиган янги ун комбинати қўшилди.

Шаҳарда янги-янги қувватларнинг ишга солиниши, ободончилик ишларининг кенг қулоч ёйишида қурувчилар меҳнатини алоҳида таъкидлаш керак. Улар биргина ўтган йили 20 миллион сўмлик иш бажардилар. Жиззахнинг [illegible] мўлжалланган генерал плани бўйича [illegible] шаҳарда 250 минг аҳоли яшаши керак. Бу аҳолининг бугунги даражасига нисбатан тўрт баравар кўпайади демакдир. Шунинг учун шаҳар территорияси келгуси 25 йил мобайнида 5 минг гектарга кенгаяди. Бу қурувчилар зиммасига жуда юксак ва фахрли масъулият юклайди.

Шаҳарнинг мовий белбоғи — [illegible] Сангзор дарёсини Жиззах [illegible] 1969 йилда [illegible] сув омбори [illegible] 400 куб метрдан ошиб, шаҳарга [illegible] сув келди. Шундан [illegible] дарёда замонавий кўприк қуриш ҳамда 17 километрлик кирғоққа бетон ётқизиш ишлари тугалланди. Дарё бўйида 20 гектарлик майдонда истироҳат боғи барпо этилмоқда. Бундай боғ ув обод шаҳар [illegible].

Бугун шаҳар марказидаги [illegible] ва истироҳат боғида бунёд бўлган [illegible] қаҳрамонлар хиёбонини [illegible] қилмай кетмайди. Бу ерда бугунги ҳаётнинг даҳлсизлиги, турмушнинг фаровонлиги учун жон фидо этган Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Ж. Тўраев, А. Рикиев, В. Губарков, Е. Иванникарнинг, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Н. Носиров, Х. Халилов, С. Санакулова, Б. Пирматов, Т. Азимовларнинг ҳамда республикада хизмат кўрсатган қўлгина врач, ўқитувчи, саводли ва ўқитувчиларнинг портретлари қўйилган. Шу билан бирга, бу ерда Ватан душманлари билан курашда ўз жонларини қурбон қилган 20 дан ортиқ комсомолнинг қабрлари бор. Улардан ибрат олиб ўтган бугунги ёшлар ўз меҳнатлари билан шаҳар равнақига муносиб улуш қўшмоқдалар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

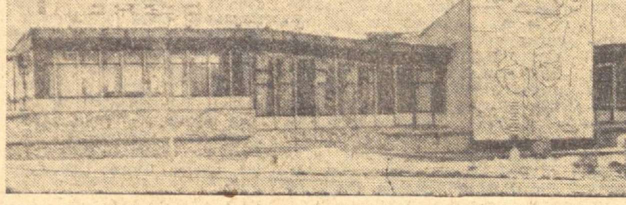

ЖИЗЗАХ. Суратда: аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бинoларидан бирининг кўриниши.
К. Дўсанов фотоси.

Юлия Михайловна ГОЛУБКОВА

Тошкент Давлат университетининг энг кекса педагогларидан ва асосчиларидан бири, доцент, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби Юлия Михайловна Голубкова оламдан ўтди.

Ю. М. Голубкова 1888 йилда Оренбург шаҳрида туғилди. Фарғона шаҳрида гимназияни ва Москвада олий хотин-қизлар курсини тамомлаб чиқиб, 1933 йилда Тошкент шаҳрига келади ва Тошкент университетига ишга [illegible] кил этиш ҳамда ривожлантирищда актив иштирок қилади. У ўзининг бутун ҳаётини юқори малакали инженер-геологлар, илмий педагог кадрлар тайёрлашга ва олимликка бағишлади.

Юлия Михайловна минерал сувлар ва даволаш лойлари, радиоактив минераллари тадқиқ қилиш соҳасида катта илмий ишлар олиб борди. [illegible] геология [illegible] Ўрта Осиё [illegible].

Ю. М. Голубкованинг хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак баҳоланиб, у Октябрь революцияси ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Совет Иттифоқи медаллари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган.

Халқимизнинг содиқ қизи, ажойиб ва камтарин инсон, [illegible] хотираси [illegible] қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор ўринбосари **Х. ЕДГОРОВ.**

ҚИЗИҚАРЛИ САЁҲАТЛАР

Бу йил республикамизнинг уч юз мингга яқин меҳнаткаши мамлакатимиз бўйлаб [illegible] қизиқарли саёҳат қилади. Уларни махсус поездлар, денгиз ва дарё теплоходлари, шунингдек хушманзара ерларда жойлашган туристик базалар ва меҳмонхоналар кутмоқда. Саёҳатлар ҳозирнинг ўзидаёқ бошланди. [illegible] сафаридан қайтиб келди. Бу йил минглаб меҳнатчилар дам олиш кунларини туристик базаларда ўтказадилар.

Туризм ва экскурсиялар республика советининг Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида шу ҳақда гапирилди. Мажлис қатнашчилари 1973 йил иш якунларини ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш борасидаги вазифаларни муҳокама қилдилар.

Мажлисда туристлар ва экскурсиячиларга хизмат кўрсатишнинг сифатини янада яхшилашга катта аҳамият берилди. Бу йил Тошкент областида «Бекобод», Андижон областида «Ширмонбулоқ» туристик базалари фойдаланишга топширилади, бутун йил давомида ишлайдиган «Янгиобод» базаси дастлабки туристларни қабул қилади. «Чимён» туристик базасининг иккинчи навбати қурилиши бошланади. Янги туристик базалар, меҳмонхоналар қурилишига анчагина маблағ ажратилди.

Туристик-экскурсия ташкилотларининг коллективлари 1974 йилга оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилишди. (ЎзТАГ).

ОЛАМДА ЯХШИЛАР КЎП

КЎЗЛАРИ НИГОРОН...

«Қизил юлдуз» колхозида Оча буви Раззоқова деган табаррук онахон яшайди. У киши колхоз қурилиши йилларида жонбозлик кўрсатган, колхозни оёққа турғазишда ва ниҳоят бугунги илғор хўжалик даражасига етказишда катта ҳисса қўшган ветеранлардан.

Яқинда Оча буви ҳамма қулайликларга эга бўлган янги уйга кўчиб ўтди.

— Янги уй муборак бўлсин, онахон! — Колхоз раиси А. Мўминов муборакбод этиб, эшикдан кириб келди.

— Қуллуқ, болам, қуллуқ, раҳмат! Ҳаммаларингизга минг бор раҳмат! — дейди онахон севинч ёшларини артиб.

Раис аянинг ёлғиз эмаслигини кўриб, яна ҳам кўнгли тўлди. Оча бувининг хурсандлигини бўлишиб ҳамқишлоқлари ҳам шод ўтиришарди.

— Барака топинглар, мендек бир қарияни шундоқ эъзозлаётган экансиз, мендан қайтмаса, бошқалардан қайтсин, — ҳар икки гапининг бирида онахон қўли кўксида, миннатдор боқарди кўнгил сўраб келганларга.

Онани янги уй билан табриклаб келмаган, йўқламаган қолмади. Лекин онаизор ҳамон яна бир илинж ва соғинч билан эшикка кўзлари нигорон ўтирарди.

— Зора ўғилларим, келинларим невараларим билан бошлашиб келиб қолишса...

Кунлар ойларни, ойлар йилларни қувалаб ўтиб, беш йилдан буён: «Она,, ўтирибсизми?!» — деб ақалли бир марта келиб хабар олмаган ўғли Тошмирза Асқаров бу гал ҳам сувга тушган тошдек жимиб кетди. Балки у онасидан жуда йироқдадир, имконияти йўқдир, деб ўйларсиз? Мутлақо. У бир неча дақиқали йўлда, Андижон районидаги Калинин номли колхоз территориясида шоферлик қилиб, ўзича «довру-даврон» суриб юрибди.

Оқибатсизликда Йигитали Асқаров акасидан ҳам ўтиб тушган. У Балиқчи районининг «Москва» колхози Қияли участкасида — онаизорининг шундоққина ён бағрида яшаб туриб, фарзандлик бурчини унутибди-я!

Район халқ суди яқинда бу бемеҳр ўғиллардан Оча буви Раззоқовага тегишли нафақа ундириб берди.

Она янги уйда, ҳамқишлоқлари даврасида, уларнинг муруввати, ёрдами билан ёлғиз эмас. Лекин не-не умидлар билан вояга етказган, ўғилларининг беоқибатлиги, бемеҳрлиги, вақти-вақти билан она қалбини тирнайди.

Г. ҚЎЧҚОРОВ,
Балиқчи район халқ судининг раиси.

ЦИРК ЧИРОҚЛАРИ

Шу кунларда Тошкент цирки қозоғистонлик артистларга бериб қўйилган. Меҳмонларнинг программаси ранг-баранг. Чавандозларнинг эпчиллиги, музикага монанд йўрғаловчи отлар, ҳайвон ўйнатувчилар-у муаллақчи-гимнастларнинг чиқишлари томошабинлар олқишини оляпти. Суратларда: муаллақчи-гимнаст Ескеновлар ҳамда Шўлпон Кўжамбердиева.

Ш. Иброҳимов фотолари. (ЎзТАГ).

Спорт. Спорт. Спорт.

«ОЛТИН ШАЙБА» ТУРНИРИ НИҲОЯСИДА

ЯГОНА ЙЎЛЛАНМА

«Олтин шайба» турнири — «Пионер Востока» газетаси совринини учун ўтказилган мусобақалар болаларда катта қизиқиш уйғотди. Ёш хоккейчилар марказий «Юбилей» спорт саройида қарийб бир ярим ой мобайнида куч синашдилар. Тошкентдаги маҳаллалар, кўча ҳамда ЖЭК коллективларининг юзлаб хоккейчилари шайба сурдилар. 60 команда тўрт босқичда Бутуниттифоқ мусобақасига ягона йўлланма олиш учун майдонга тушди.

Мусобақа давомида энг кучлилар сараланиб борилди. Ҳал қилувчи сўнгги босқичда группа ғолибларидан иборат 14 команда пешқадамликка интилди. Бунда Собир Раҳимов районидаги 23-ЖЭК ҳамда Калинин районидаги 71 ва 72-мактаб ўқувчилари маҳорат кўрсатдилар. Финалда «Заря Востока» ҳамда «Сирена» командалари учрашдилар. Охирги учрашув кўпчиликнинг эътиборини тортди. Аввалига тенг куч билан шайба сурилди. Ҳисобни «Заря Востока» хоккейчилари очишга муваффақ бўлдилар. Рақиблари ҳам бўш келишмади. Улар ҳисобни тенглаштиришга эришдилар. «Заря Востока» ўйинчилари уюшқоқлик билан ҳужумга ўтиб, «Сирена» дарвозасини кетма-кет нишонга олдилар. Пировардида «Заря Востока» командаси 3:1 ҳисоби билан ғолиб чиқди. Бу ютуқ командага Бутуниттифоқ мусобақасига бориш учун ягона йўлланма берди.

— Совриндорлик учун кураш бирмунча чўзилиб кетди, — дейди мусобақа бош судьяси Ф. Борисов, — турнирни узоғи билан бир ярим-икки ҳафта ичида тамомласа ҳам бўларди. Бунга баъзи командалар раҳбарларининг лоқайдлиги сабаб бўлди. Жумладан, Чилонзор районидаги 4-ЖЭК командаси ҳамда «Молния» коллективи аъзолари учрашувларга ўз вақтида етиб келишмади. «Чайка», «Қанотлар», «Ураган-5» командалари эса, аксинча бошқаларга ибрат кўрсатдилар. Бу командаларнинг ўйинчилари учрашувларга пухта ҳозирлик кўриш билан бирга, уюшқоқлик намуналарини намойиш этдилар. Энг муҳими, «Олтин шайба» совринн учун кураш спортнинг хоккей турининг болалар ўртасида оммалашувида катта роль ўйнади. Хоккейга қизиқувчилар кўпайди. Турнир иштирокчилари орасидан келажакда маҳоратли хоккейчилар етишиб чиқса ажабмас.

«Олтин шайба» турнири тантанали якунланди. Мусобақанинг бош соврини «Заря Востока» командасига берилди. Иккинчи фахрли ўринни олган «Сирена» ҳамда учинчи ўрин билан кифояланган «Ураган-5» коллективлари ҳам турнир ғолиблари сифатида тақдирландилар. Ю. Гизатулин — энг яхши ҳужумчи, В. Красавцев — моҳир дарвозабон, О. Жаъфаров — чаққон ҳимоячи номига сазовор бўлдилар. Ғолибларга болалар газеталарининг мукофотлари, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг кўчма соврини берилди.

Ёш хоккейчилар ўртасида ўтказилган турнир пешқадами — «Заря Востока» командаси энди Бутуниттифоқ мусобақасида иштирок этади. Кучлилар турнири 25 март куни Ярославль шаҳрида старт олади.

Ф. ИСАЕВ,
Ш. МИРҲАБИБОВ.

МУСОБАҚАЛАР ОЛАМИДА

ФИГУРАЛИ УЧИШ. Мюнхенда ўтказилган жаҳон чемпионати совет спортчиларининг ғалабаси билан тугади. Муз устида нафосатли ҳаракатлари билан ном қозонган фигурачиларимиз бу сафар ҳам мухлисларни ром этиб, иккита олтин, иккита кумуш ва битта бронза медаль олдилар. Жуфт учишда Ирина Роднина билан Александр Зайцев биринчи, Людмила Смирнова билан Алексей Уланов эса иккинчи ўринга кўтарилдилар. Айниқса муз устидаги спорт рақси баҳслари қизғин ўтди. Томошабинлар ҳам, мутахассислар ҳам Л. Пахомова билан А. Горшков маҳоратига қойил қолдилар. Саккиз судья уларга олти балл берди. Бунақаси сира бўлмаган. С. Волков якка учишда чемпионатнинг кумуш совринини олди.

БАСКЕТБОЛ. Тошкентнинг «Университет» командаси СССР чемпионатида иккинчи давра ўйинларини бошлаб юборди. «А» класс биринчи группа командалари ўртасидаги бу мусобақада тошкентликлар Риганинг ВЭФ командаси билан икки ўйин ўтказдилар. Мезбонлар биринчи учрашувда 102:88, иккинчи матчда 103:93 ҳисобида ғалабага эришдилар.

ХОККЕЙ. Тошкентнинг «Бинокор» командаси хоккейчилари сафардан қайтиб келдилар. Уларнинг охирги ўйинлари Прокопьевск шаҳрида ўтди. Маҳаллий «Шахтёр» командаси билан ўтказилган дастлабки ўйин дуранг (4:4) бўлди, иккинчи учрашувда мезбонлар 5:4 ҳисобида ютуққа эришдилар.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

НОЁБ ТОПИЛМАЛАР

Эстония территориясида Рапла шаҳридан сал берида қадимги бир дафина топилди.

Йўл қурилишида банд бўлган экскаватор самосвал машинага қум ортаётганди. Бир вақт ишчилар ерда эзилган металл халқалар ва ғўлачаларни пайқаб қолдилар. Мутахассислар бу дафина XI асрнинг охирларида кўмилган деб аниқладилар. Улар орасида Германияда зарб этилган тангалар, Англия, Дания, Венгрия пуллари, шунингдек, арабларнинг дирҳам ва динор пуллари бор. Жами 700 га яқин танга, кумуш зебигардонлар ва 200 граммли ёмби, бронза коса синиқлари топилди.

— Бундай катта дафина жуда кам учрайди, — дейди тарих фанлари кандидати, Эстония ССР Фанлар академияси тарих институтининг катта илмий ходими А. Молвигин. — У узоқ ўтмишда Эстониянинг экономикаси, пул муомаласи ва савдо-сотиқ алоқалари тўғрисидаги тасаввурларимизни кенгайтиради.

С. СМИРНОВ,
(ТАСС мухбири).

Санъат хабарлари

ЯНГРОҚИ КУЙЛАР

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига атаб ўзбек халқ чолғу асбоблари ва баян ёш ижрочиларининг иккинчи республика конкурси ўтказилиши музика ҳаётида сезиларли воқеа бўлди.

Тошкент Давлат консерваториясининг катта зали ўн кун мобайнида конкурс иштирокчилари ихтиёрига бериб қўйилди. Бу ерда ҳар куни Ўзбекистонимиз, қардош социалистик республикалар, рус ва чет эл композиторларининг асарлари янграб турди. Кўрикда халқ чолғу асбоблари — най, қўшнай, чанг, рубоб, қашқар ва афғон рубоби, дутор, ғижжак, доира ва баянда ижро этилган куйлар тингланди ва баҳоланди.

Профессор Ашот Петросян бошчилигидаги жюри аъзолари конкурсда юксак ижрочилик санъатини намойиш этган созандалардан тўққиз кишига иккинчи республика конкурси лауреати деган унвон беришни лозим топдилар. Шунингдек, ғолиблар махсус мукофот билан ҳам тақдирландилар.

УЧРАШУВ

Яқинда «Ўртоқ» кондитер фабрикаси ишчилари билан Максим Горький номидаги рус академик драма театри ёшларининг учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувга театрнинг бир группа ёш ижодкорлари ташриф буюриб, санъатсевар ишчиларга ўзларининг режалари ҳақида гапириб бердилар. Мезбонлар ҳам ўз истак ва мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Учрашув охирида меҳмонлар ўз санъатларини намойиш этдилар.

МАНЗУР СУРАТЛАР

Пойтахтимиздаги Округ офицерлар уйининг виставка залида «Тошкент ва тошкентликлар» фотокўргазмаси ташкил этилди. Кўргазмага шаҳардаги «Коммуналчи» клуби қошидаги «Лантан» фотоклуби аъзоларининг энг яхши асарлари қўйилган.

Айниқса, Г. Рупаковнинг «Чўққи», Г. Зиндроснинг «Эрталабки янгиликлар», Ю. Игумновнинг «Ишчи портрети», В. Меджипнарнинг «Характер», К. Василькиннинг «Регби» суратлари томошабинларга манзур бўлмоқда.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Мультфильм. 18.35 — «Олтин шайба» кубоги соврини учун. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Иқтисодий билимлар клуби. 20.15 — Баҳор чорлайди. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Музика ва ҳаёт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Туркманистон телевидениеси программаси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.15 — МОСКВА. 18.45 — Қўғирчоқ спектакль. 19.00 — Фан оламида. 19.30 — Янгиликлар. 19.40 — Телефильм. 20.40 — Телеспектакль. 22.00 — «Сиҳат-саломатлик» (Тошкент). 22.30 — Концерт. 23.05 — Телефильм. 23.45 — СССР халқларининг III қишки спартакиадаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — **Колумб изидан** (телефильмнинг 2-серияси). 20.30 — Белгиловчи йил вахтасида. 21.00 — **Бир йили бир умр** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 13/III да **Майсаранинг иши**, 14/III да **Концерт** (билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/III да **Абу Райҳон Беруний**, 14/III да **Комиссия** (премьера).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/III да **Жон қизлар**, 14/III да **Фарғона тонг отгунча.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ҚОЗОҚ ДАВЛАТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (19.30).

КИНО

Масканимиз шу ер — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Мен севган ва унутмаган кишилар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Крепостной актриса — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Санников ери — «СПУТНИК» (тоқ соатларда кундуз ва кечқурун).

Шаҳзода Баяя — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

РЕСПУБЛИКА КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

„НОДИРАБЕГИМ“

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ ЭКРАНЛАРГА ЧИҚАРАДИ
«УЗБЕКФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.

Фильмнинг постановкачи-режиссери СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил ЁРМАТОВ.

«Алишер Навоий» фильми, «Осиё устида бўрон», «Революция чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати» кинотрилогиясининг автори ўзининг янги фильмида ўтган асрнинг биринчи ярмида яшаган машҳур ўзбек шоираси Нодира ҳақида ҳикоя қилинади.

Картина муаллифлари юксак ғоявий ва ахлоқий чўққиларга кўтарилган илғор, тараққийпарвар аёлнинг ажойиб қиёфасини яратишга муяссар бўлдилар.

Фильмдаги бош ролларни С. ИСАЕВА, Б. АННЕНОВ, А. АЛИМОВА, А. БУРИБОЕВ, Т. АЗИЗОВ, Б. ВАТАЕВЛАР ижро этишган.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1927 йилдан буён КПСС аъзоси

Ҳикмат РАҲМАТУЛЛАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги қошидаги республика суд медицина экспертизаси Бош бюросининг маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари бўлим бошлиғи Т. Қ. Қўшоқовга онаси

Шаҳодат МИРБОБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 02301. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. № 60.